

TÂM LÝ CHU SINH LÀ GÌ ? HƯỚNG PHÁT TRIỂN CỦA TLCS TẠI VIỆT NAM

BS Nguyễn Lệ Bình
PHẦN MÔN TÂM LÝ CHU SINH
ĐH Y KHOA PHẠM NGỌC THẠCH

2

NỘI DUNG

- TÂM LÝ CHU SINH LÀ GÌ ?
- VỊ TRÍ VÀ VAI TRÒ CỦA TÂM LÝ CHU SINH TRONG NHI KHOA HIỆN ĐẠI
- HƯỚNG ỨNG DỤNG TÂM LÝ CHU SINH Ở VIỆT NAM

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYPNT

3

TÂM LÝ CHU SINH LÀ GÌ ?

4

Mẹ bị trầm cảm chu sinh !

- Hầu hết các BS nhi khoa đồng ý về việc tầm soát trầm cảm ở mẹ thời kỳ chu sinh trong khám chữa bệnh nhi khoa (APP, Pediatrics. 2002;110(6):1169-1176)
- 5-25% bà mẹ bị trầm cảm chu sinh, 40-60% ở bà mẹ có thu nhập thấp, 13-20% bà mẹ trầm cảm sau sinh, 1-3/1000 loạn thần sau sinh, (Pediatrics 2010;126:1032-1039; Oct 25, 2010)

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYPNT

Trầm cảm sau sinh ở mẹ !

- Từ Dữ 2002, tỷ lệ mẹ trầm cảm sau sinh là **5,3%** trong số 12,5% sản phụ có tổng điểm thang EPDS ≥ 13 , trong đó **90%** bệnh nhân ở mức độ vừa hay nặng và **41,2%** có ý nghĩ hay hành vi tự tử (nghiên cứu của BS. Lê Quốc Nam, 2002, Từ Dữ)
- Trung bình số ca sinh ở Từ Dữ : **50.000-70.000/năm**, ở Hùng Vương **35.000-40.000 ca/năm**

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYPNT

THÍCH NGHI TÂM SINH LÝ CỦA TRẺ SƠ SINH

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYPNT

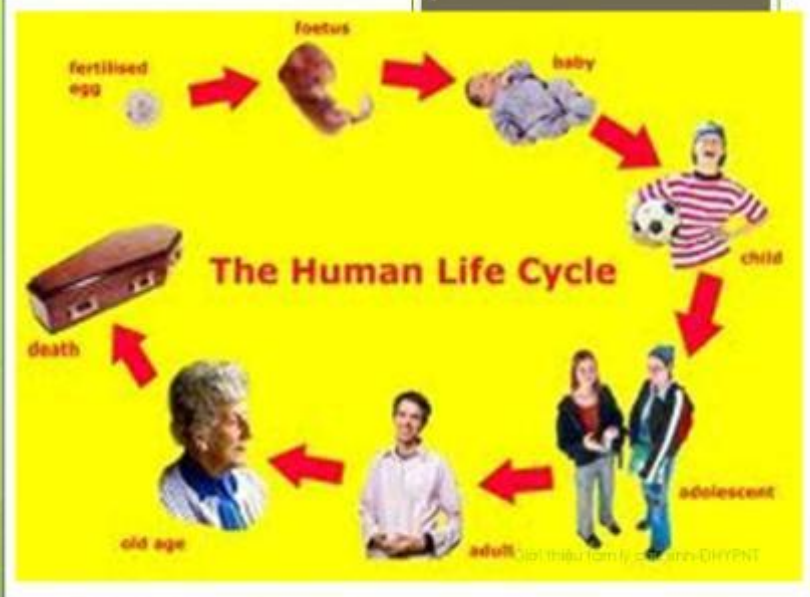
MẸ HẬU SẢN

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYPNT

VỊ TRÍ CỦA TÂM LÝ CHU SINH TRONG NHI KHOA HIỆN ĐẠI

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYPNT

TIẾN TRÌNH PHÁT TRIỂN Y KHOA

NỘI KHOA 	SẢN KHOA 	NHI KHOA
HỘI SỨC SƠ SINH 	NIDCAP+KANGOUR OO 	TÂM LÝ CHU SINH

Giới thiệu tâm lý chu sinh-ĐHYPT

TRIẾT LÝ CỦA PHÁT TRIỂN Y KHOA

KHUYNH HƯỚNG LÒNG GHÉP

- LÒNG GHÉP TRONG NHI KHOA, IMCI
  - LÒNG GHÉP SẢN-NHI SƠ SINH, IMPC
  - LÒNG GHÉP SẢN-NHI SƠ SINH-TÂM LÝ CHU SINH
  - LÒNG GHÉP Y KHOA + NGOÀI Y KHOA TRONG CHĂM SÓC TRẺ KHUYẾT TẬT (+ TỰ KỶ,...)
- Giới thiệu tâm lý chu sinh-ĐHYPT

Y khoa hiện đại → triết lý lồng ghép

CHĂM SÓC Y KHOA HIỆN ĐẠI :

LỒNG GHÉP THÂN & TÂM :
SẴN CÓ TRONG QUAN NIỆM TRUYỀN THỐNG CỦA VN

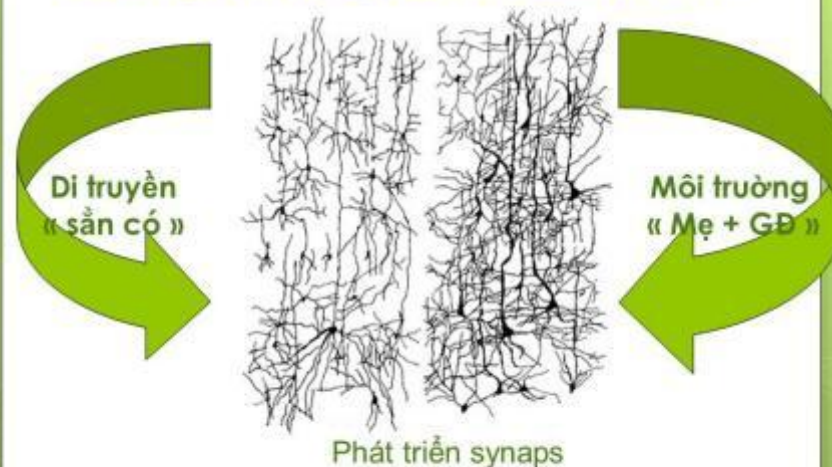
THAY ĐỔI SUY NGHĨ
THAY ĐỔI HỆ THỐNG
NHU CẦU LÀM VIỆC Ê-KIP

"CẦN RA KHỎI Y KHOA ĐỂ CÓ CÁI NHÌN TOÀN THỂ VỀ CON NGƯỜI !"

Pr. Jacques Sizun
Pôle de la Femme, de la Mère et de l'Enfant
CHU , Brest, France
Centre de formation NIDCAP

Gửi thiệu 10m 1) chu sinh-DHY/PNT

Chúng ta học gì từ KH thần kinh?

HƯỚNG PHÁT TRIỂN Ở HỒI SỨC SƠ SINH

Pr. Jacques Sizun

Trước đây :

- Chuyển trẻ trong tử cung
- Corticoïdes trước sinh
- Surfactant sớm
- Dinh dưỡng

Tương lai:

- Không có thuốc mới
- Không có kỹ thuật mới hay máy mới

Gửi thiệu 10m 1) chu sinh-DHY/PNT

Môi trường và thái độ chăm sóc

Pr. Jacques Sizun

Giảm thiểu các kích thích gây căng thẳng cho bé liên quan đến môi trường:

- ↓ âm thanh ↓ ánh sáng
- Nâng đỡ các hành vi
- Mút ti giả,
- Bao bọc, bảo vệ giấc ngủ.

18

Lồng ghép chăm sóc mẹ-bé và mối quan hệ

- Gắn bó mẹ-con (Bonding-attachement)
: Nền tảng của phát triển của con người
- → mẹ ↓ lo, con ↓ lo, cảm nhận an toàn

Giới thiệu tâm lý chu sinh-ĐHYPT

19

Lịch sử vai trò của bố mẹ trẻ tại khoa sơ sinh, Pr. Jacques Sizun

- Cầm vào
- Vào có kiểm soát và hạn chế
- Vào thoải mái 24/24 7/7
- Ông bà và anh chị em cùng vào
- Vai trò chủ động trong việc giúp bé được thoải mái
- Vai trò chủ động trong việc hỗ trợ bé trong khi bé đang được chăm sóc y khoa
- Vai trò chủ động trong quá trình quyết định

Giới thiệu tâm lý chu sinh-ĐHYPT

20

Làm gì để sơ sinh tiếp tục phát triển não tốt hơn ?

Giới thiệu tâm lý chu sinh-ĐHYPT

KẾT QUẢ

- GIẢM STRESS CHO MẸ&CON → TĂNG HIỆU QUẢ ĐIỀU TRỊ CHO BÉ
- TĂNG PHÁT TRIỂN SYNAP CHO TRẺ
- NGỪA CHẬM HAY RỐI LOẠN PHÁT TRIỂN Ở TRẺ NHỎ.

NGỪA RL CẢM XÚC, TÌNH CẢM, HÀNH VI VÀ NHÂN CÁCH Ở TRẺ SAU NÀY

GIẢM CHI PHÍ
ĐIỀU TRỊ

GIẢM NGÀY
NÀM VIỆN

Hướng ứng dụng TLCS tại Việt Nam ?

CHĂM SÓC TLCS ĐÃ CÓ TRONG TẬP TỤC, VĂN HÓA Ở VN

Hướng ứng dụng TLCS tại Việt Nam

- Đã áp dụng được pp Kangourou → có thể áp dụng được NIDCAP ? Có thể mở rộng phòng kangourou và áp dụng sớm pp kangourou ?
- Có thể lồng ghép sản + tâm lý chu sinh + sơ sinh ở các BV sản-nhi ở Việt Nam ?
- Có thể lồng ghép chăm sóc tâm lý chu sinh truyền thống và hiện đại ?
- Đã áp dụng lồng ghép trong y khoa → có thể lồng ghép y khoa và ngoài y khoa cho trẻ khó khăn ?

Ê-kíp chăm sóc MẸ&BÉ CHU SINH

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHY/PNT

Các quan hệ cần thiết cho trẻ < 3 tuổi

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHY/PNT

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHY/PNT

Hy vọng người lớn chúng ta :

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHY/PNT

XÃ HỘI

BẠN BÈ, LÁNG GIỀNG

THẦY THUỐC, GIÁO VIÊN, CHUYÊN VIÊN

GD NỘI, NGOẠI

BÀ MẸ, ANH CHỊ EM

Làm sao giúp mẹ và con :

TÔI ĐÃ KÈ ĐÀ MẸ, TÔI BỚT SỢ, BỚT ĐAU.....

Tôi ngủ lâu hơn !

Truyền thống Việt Nam

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYFNT

Tôi tương tác, não tôi phát triển

Tôi vui thích, não tôi phát triển !

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYFNT

**XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN
SỰ CHÚ Ý LẮNG NGHE CỦA
QUÝ VỊ !**

Giới thiệu tâm lý chu sinh-DHYFNT

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN !

Giới thiệu tâm lý chu sinh-ĐHYPNT